

AD-124

April-2015

M. Com., Sem.-IV

COM-508 : Risk Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના :

- (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
 (2) પ્રશ્નપત્રમાં જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક દરેક પ્રશ્નના ગુણ સૂચવે છે.

- I. (A) જોખમ સંચાલન એટલે શું ? જોખમ નિયંત્રણ (સંચાલન)ની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. 7
અથવા
 જોખમ સંચાલન એટલે શું ? જોખમ સંચાલકની ભૂમિકા સમજાવો.
- (B) તફાવત જણાવો. (ગમે તે બે) 4
 (i) પેરિલ (ખતરો) અને હેઝાર્ડ (સંકટ)
 (ii) ભૌતિક સંકટ (ફિઝિકલ હેઝાર્ડ) અને નૈતિક સંકટ (મોરેલ હેઝાર્ડ)
 (iii) જોખમ અને અનિશ્ચિતતા
- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
 (i) શુદ્ધ જોખમ એટલે શું ?
 (ii) સટ્ટાકીય જોખમ એટલે શું ?
 (iii) જોખમ પડતરનાં અંગો જણાવો.
- II. (A) જોખમને અંકુશ કરવાનાં પગલાંનું વર્ણન કરો. 7
અથવા
 જોખમનું મૂલ્યાંકન કેવી રીતે થાય ?
- (B) તફાવત જણાવો : (ગમે તે બે) 4
 (i) નુકસાન નિવારણ અને નુકસાન ઘટાડો
 (ii) આકસ્મિક આયોજન અને કટોકટીની વેળા સંચાલન
 (iii) સંભવિત મહત્તમ નુકસાન અને મૂલ્યનું જોખમ (VaR).
- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
 (i) જોખમ સંપર્ક એટલે શું ?
 (ii) શ્રેષ્ઠ નુકસાન અંકુશ એટલે શું ?
 (iii) મોટી સંખ્યાનો કાયદો એટલે શું ?
- III. (A) જોખમ ધિરાણમાં સામેલ થતાં મુદ્દાઓ સમજાવો. 7
અથવા
 વીમાનું કિંમત નિર્ધારણ સમજાવો.

- (B) તફાવત સમજાવો : (ગમે તે બે) 4
 (i) વીમામાં જોખમ પ્રીમિયમ અને વીમા પ્રીમિયમ ભાર
 (ii) જોખમની તબદીલી અને જોખમનો ત્યાગ
 (iii) જોખમની તબદીલી અને જોખમ ધારણા
- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
 (i) જોખમનું વિત્ત પોષણ એટલે શું ?
 (ii) કઈ વ્યૂહરચના આદર્શ છે જ્યારે જોખમનું પુનરાવર્તન ઓછું અને ઉગ્રતા વધુ હોય ?
 (iii) સંભવિત નુકસાનની વિત્ત પોષણની પદ્ધતિઓ જણાવો.
- IV. (A) જોખમ ધારણાં નીતિનાં નિર્ણાયકો સમજાવો. 7
અથવા
 એન્ટરપ્રાઈઝ જોખમ સંચાલનની પ્રક્રિયા સમજાવો.
- (B) તફાવત જણાવો : (ગમે તે બે) : 4
 (i) એન્ટરપ્રાઈઝ જોખમ સંચાલન અને પરંપરાગત જોખમ સંચાલન
 (ii) કોર્પોરેટ (કંપની) જોખમ સંચાલન અને વ્યક્તિગત જોખમ સંચાલન
 (iii) સંકલિત જોખમ સંચાલન અને બિન-સંકલિત જોખમ સંચાલન
- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
 (i) શ્રેષ્ઠ જોખમ ધારણાં એટલે શું ?
 (ii) આકસ્મિક ભંડોળ એટલે શું ?
 (iii) કામગીરી જોખમ એટલે શું ?
- V. યોગ્ય વિકલ્પની પસંદગી કરો : 14
 (i) માર્ગો પર મહત્તમ ઝડપ મર્યાદા એ નુકસાન _____ નું પગલું છે.
 (a) નિવારણ
 (b) ઘટાડો
 (c) નિવારણ અને ઘટાડો
- (ii) _____ છેલ્લા ઉપાય તરીકે ઉપયોગ કરવાની પદ્ધતિ છે.
 (a) જોખમ ધિરાણ (b) જોખમ ત્યાગ (c) જોખમ અંકુશ
- (iii) વ્યાજ દર જોખમ _____ જોખમ છે.
 (a) શુદ્ધ (b) સટ્ટાકીય (c) શુદ્ધ અને સટ્ટાકીય બંને
- (iv) એક _____ તરફ વળતું વિતરણમાં, સરેરાશ મધ્યસ્થ (મિડયન) કરતાં ઓછી હશે.
 (a) હકારાત્મક (b) નકારાત્મક (c) સંપૂર્ણપણે
- (v) _____ ખોટ ઉત્પાદક ઘટના એક સમયગાળાનાં સંબંધમાં સંભાવના અંગેની અભિવ્યક્તિ છે.
 (a) પુનરાવર્તન (b) ઉગ્રતા (c) અપેક્ષિત ખોટની પડતર
- (vi) _____ વધુ ઉગ્રતા અને ઓછું પુનરાવર્તન નુકસાનો માટે વધુ યોગ્ય છે.
 (a) નુકસાન અલ્પાંશ (b) નુકસાન અટકાવ (c) વૈવિધ્યકરણ
- (vii) _____ વધારે સારી વ્યૂહરચના છે જ્યારે જોખમનું પુનરાવર્તન અને ઉગ્રતા બંને ઊંચું હોય છે.
 (a) જોખમનો ત્યાગ (b) જોખમની તબદીલી (c) જોખમ અંકુશ

AD-124

April-2015

M. Com., Sem.-IV

COM-508 : Risk Management

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate marks allotted to each question.

- I. (A) What is Risk Management ? Explain the methods of managing or handling risks. **7**
OR
What is Risk Management ? Explain the role of Risk Manager.
- (B) Distinguish between (any **two**) **4**
(i) Peril and Hazard
(ii) Physical Hazard and Moral Hazard
(iii) Risk and Uncertainty.
- (C) Answer in one-two lines only. **3**
(i) What is Pure Risk ?
(ii) What is Speculative Risk ?
(iii) State the components of Cost of Risk.
- II. (A) Describe Risk Control Measures. **7**
OR
How is Risk Evaluated ?
- (B) Distinguish between (any **two**). **4**
(i) Loss Prevention and Loss Minimization.
(ii) Contingency Planning and Crisis Management.
(iii) Probable Maximum Loss and Value at Risk (VaR).
- (C) Answer in one-two lines only. **3**
(i) What is risk Exposure ?
(ii) What is Optimal Loss Control ?
(iii) What is Law of Large Numbers ?
- III. (A) Explain the issues involved in Risk Financing. **7**
OR
Explain Insurance Pricing.

- (B) Distinguish between (any **two**) : 4
- (i) Risk Premium and Premium Loading in Insurance.
  - (ii) Risk Transfer and Risk Avoidance.
  - (iii) Risk Transfer and Risk Retention.
- (C) Answer in one-two lines only. 3
- (i) What is Risk Financing ?
  - (ii) Which is an ideal strategy for low frequency high severity risks.
  - (iii) State the ways in which potential losses can be funded.
- IV. (A) Explain the determinants of Risk Retention Policy. 7
- OR**
- Explain Enterprise Risk Management Process.
- (B) Distinguish between (any **two**) : 4
- (i) Enterprise Risk Management and conventional (Traditional) Risk Management.
  - (ii) Corporate Risk Management and Personal Risk Management.
  - (iii) Aggregate Risk Management and Disaggregate Risk Management.
- (C) Answer in one-two lines only. 3
- (i) What is Optimal Retention ?
  - (ii) What is Contingency Fund ?
  - (iii) What is Operational Risk ?
- V. Choose the right option. 14
- (i) Maximum speed limit on roads is a loss _____ measure.
    - (a) Prevention
    - (b) Minimization
    - (c) Both prevention and minimization
  - (ii) _____ is a technique that should be used as a last resort.
    - (a) Risk Financing
    - (b) Risk Avoidance
    - (c) Risk Control
  - (iii) Interest Rate Risk is a _____ risk.
    - (a) Pure
    - (b) Speculative
    - (c) Both Pure and Speculative
  - (iv) In a _____ skewed distribution, the mean would be lower than the median.
    - (a) Positive
    - (b) Negative
    - (c) Perfect
  - (v) _____ is the expression of probability of occurrence of a loss producing event in relation to a time period.
    - (a) Frequency
    - (b) Severity
    - (c) Cost of expected loss
  - (vi) _____ is more appropriate for high severity and low frequency losses.
    - (a) Loss minimization
    - (b) Loss prevention
    - (c) Diversification
  - (vii) _____ is a better strategy in case of high frequency, high severity risks.
    - (a) Risk Avoidance
    - (b) Risk Transfer
    - (c) Risk Control